

OULUN LYSEON LUKION OHJAUSSUUNNITELMA lv. 2026–2027

OHJAUS OULUN LYSEON LUKIOSSA

Ohjaus on koko kouluyhteisön toteuttamaa toimintaa, joka toteutuu opiskelijan näkökulmasta läpi koko lukioajan, monenlaisissa tilanteissa. Ohjauksen työnjako on kuvattu tarkemmin myöhemmin tässä ohjaussuunnitelmassa. Hyvä ohjaus on riittävää ja monipuolista. Se tukee aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta sekä edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Jokaista opiskelijaa kunnioitetaan yksilönä ja jokaisella on oikeus ohjaukseen. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija.

Opinto-ohjaus on opinto-ohjaajan toteuttamaa toimintaa. Opiskelija saa opinto-ohjausta opinto-ohjauksen oppitunneilla, pienryhmissä sekä henkilökohtaisessa ohjauksessa. Opinto-ohjaus sisältää kasvun, kehityksen ja toimintakyvyn tukemisen, oppimisen- ja opiskelutaidot sekä jatko-opinto- ja urasuunnittelutaidot.

Vertaisohjaus on yksi ohjauksen muoto, jossa opiskelijat toimivat toisilleen apuna ja tukena. Vertaisohjaus toteutuu usein spontaanisti esim. luokkatilanteissa.

Sukupuolitietoinen ohjaus perustuu herkkyydelle tunnistaa yksilöllisyys ja persoonallisuus jokaisessa opiskelijassa. Ohjauksessa pyritään tunnistamaan sukupuolittavia yhteiskunnallisia tekijöitä ja pyritään purkamaan niitä sukupuolten tasa-arvoa rakentaen. Hyväksytään myös sukupuolten moninaisuus.

Esteettömyys liittyy yhdenvertaisuuteen. Esteettömyyteen kuuluu mahdollisuus oppia ja opiskella yksilöllisten kykyjen mukaisesti. Tämä edellyttää paitsi opiskelijoiden tuen tarpeiden myös heidän vahvuksiensa tunnistamista. Tältä pohjalta opiskelijan kanssa voidaan suunnitella opintoja realistiselta pohjalta.

Saavutettavuus liittyy läheisesti tiedottamiseen ja siihen että ohjaus ja siihen liittyvä informaatio on tarjolla niin, että se on kaikkien saavutettavissa, helposti ja selkeästi.

Nivel- ja siirtymävaiheella tarkoitetaan opintojen vaiheita, joissa opiskelija siirtyy oppilaitoksesta toiseen, esimerkiksi peruskoulusta lukioon tai lukiosta jatko-opintoihin. Se voi tarkoittaa myös siirtymää lukiosta toiseen tai lukiosta ammatilliseen oppilaitokseen.

OHJAUKSEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

Ohjaustoiminta Oulun Lyseon lukiossa muodostaa kokonaisuuden, joka tukee opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja. Ohjaustoiminta tukee opiskelijoiden hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjoaa aineksia itsetuntemuksen lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja toimijuutta kehitetään ja pidetään yllä lukio-opintojen ajan. Valtakunnallisissa opetussuunnitelman perusteissa ohjaus on kuvattu luvussa 4 Opiskelija ohjaus ja tukeminen ja luku 4.1 Ohjaus.

Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Opiskelijoiden opintojen sujumista seurataan ja heidän opintojensa etenemistä tuetaan. Opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelua tuetaan yhteistyössä opiskelijan, huoltajien, opettajien, opinto-ohjaajan, rehtorin ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa. Ohjaus on koko kouluyhteisön tehtävä.

OHJAUS SIIRTYMÄVAIHEISSA

Perusopetuksesta lukioon

Ohjauksen merkitys korostuu nivel- ja siirtymävaiheessa. Oulun Lyseon lukio tarjoaa tietoa lukio-koulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille. Oulun Lyseon lukiossa järjestetään vuosittain *Tervetuloa lukioon*-tapahtuma, jonka tavoitteena on esitellä lukio-opintoja huoltajille ja peruskoulun päättävälle oppilaille. Lisäksi Oulun Lyseon lukiossa järjestetään *Avoimet ovet* –tapahtuma kahden päivän ajan peruskoulun päättävälle oppilaille.

Oulun kaupungissa on sovittu perusopetuksen ja toiseen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa, että pedagogiseen tukeen liittyvä tieto siirretään tiedonsiirtolomakkeella tarvittaessa ja aina silloin, kun tiedonsiirto on tärkeää oppilaan jatko-opintojen aloittamisen ja etenemisen kannalta. *Ohjauksen ja opetuksen taustatieto* -lomake tehdään oppimisen ja opiskelun pedagogisen tuen järjestämiseksi. Lomakkeen tietoja hyödynnetään opiskelijan oppimisen ja opiskelun tuen edistämiseksi ja tukemiseksi hänen siirtyessä peruskoulusta jatko-opintoihin tai vaihtaessa oppilaitosta toisella asteella. Lomake sisältää opiskelijan oppimiseen ja pedagogisen tuen suunnitteluun ja järjestämiseen liittyviä välttämättömiä tietoja, jotka ovat tarpeellisia opiskelun järjestämisessä uudessa oppilaitoksessa. Tavoitteena on auttaa ja tukea opiskelijaa jatko-opintojen aloittamisessa. Lomake täytetään yhdessä opiskelijan, huoltajien ja tarvittavien opettajien kanssa. Tiedot luovutetaan sen oppilaitoksen tiedonsiirrosta vastaavalle henkilölle, mihin opiskelija siirtyy. Tarvittaessa tietoja voidaan luovuttaa opiskelijaa opettaville opettajille. Tietojen siirto tapahtuu luottamuksellisesti, ja kyseiset henkilöt ovat vaitiolovelvollisia. Tietojen siirto perustuu oppivelvollisuuslakiin 1214/2020 §23 Tietojensaanti. Lomaketta ei tallenneta lähettävän oppilaitoksen sähköisiin järjestelmiin.

Oulun Lyseon lukiossa on käytössä *Tietoja ohjausta varten* -lomake. Opiskelija täyttää lomakkeen lukio-opintojen alussa yhdessä huoltajiensa kanssa. Lomakkeen tietoja hyödynnetään opiskelijan oppimisen ja opiskelun edistämiseksi hänen siirtyessä Oulun Lyseon lukion opiskelijaksi. Tavoitteena on auttaa ja tukea opiskelijaa lukio-opintojen aloittamisessa. Tiedot ovat luottamuksellisia ja vain opiskelijan opinto-ohjaajan, ryhmänohjaajan ja erityisopettajan käytettävissä. Tietoja luovutetaan eteenpäin ainoastaan opiskelijan ja/tai hänen huoltajiensa erillisellä luvalla. Tietojen vaihto tapahtuu luottamuksellisesti ja kyseiset henkilöt ovat vaitiolovelvollisia. Lomakkeen tiedot eivät vaikuta opiskelijan arviointiin eikä lomaketta tallenneta sähköisiin järjestelmiin. Lomake tuhotaan viimeistään opiskelijan valmistuttua Oulun Lyseon lukiosta.

Lukio-opintojen keskeytyessä

Oulun Lyseon lukiossa opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja ja/tai rehtori tarjoavat opiskelijalle ohjausta, jos opiskelijan opinnot ovat vaarassa keskeytyä. Alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden kohdalla tehdään aina yhteistyötä huoltajien kanssa. Yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden kanssa yhteistyötä tehdään Etsivän Nuorisotyön kanssa. Aluksi selvitetään, ovatko opiskelijan saamat tukitoimet riittäviä. Seuraavaksi arvioidaan, onko opintojen jatkaminen mahdollista lisäämällä tai muuttamalla tukitoimia tai käyttämällä vaihtoehtoisia suoritustapoja. Tarvittaessa opiskelijan henkilökohtaiseen opintosuunnitelmaan tehdään muutoksia.

Mikäli opiskelija keskeyttää opinnot Oulun Lyseon lukiossa, häntä ohjataan hakemaan uutta opiskelupaikkaa. Kun opiskelija ottaa vastaan uuden opiskelupaikan ja aloittaa opintonsa siellä, opinto-ohjaaja huolehtii, että tiedot opiskelijan saamasta pedagogisesta tuesta siirtyvät luottamuksellisesti, opiskelijan etu huomioiden uuteen oppilaitokseen.

Jos oppivelvollinen opiskelija ei jatka opintojaan Oulun Lyseon lukiossa eikä hänellä ole tiedossa toista oppilaitosta, jossa jatkaa opintojaan, opinto-ohjaaja tekee ilmoituksen Valpas-järjestelmään. Tämän jälkeen opiskelija siirtyy oppivelvollisuudesta vastaavan opinto-ohjaajan ohjattavaksi. Lyseon lukion opinto-ohjaaja on yhteydessä sen asuinkunnan oppivelvollisuudesta vastaavaan opinto-ohjaajaan, jonka asukas lyseolainen on. Oulun kaupungissa asuinkunnan vastuuta hoitaa oppivelvollisuudesta vastaava opinto-ohjaaja Pirjo Niittyviita, joka työskentelee Byströmin Ohjaamossa.

Ohjaus lukio-opintojen jälkeen

Oulun Lyseon lukiosta valmistuneella opiskelijalla on vielä vuoden ajan valmistumisestaan oikeus saada jatko-ohjausta omalta opinto-ohjaajaltaan. Mikäli hän suorittaa varusmies- tai siviilipalveluksen suoraan lukion jälkeen, oikeus ohjauksen saamiseen omasta lukiosta pitenee palvelusta vastaavalla ajalla. Oulun Lyseon lukiosta valmistunut opiskelija, joka ei vielä ole saanut jatko-opintopaikkaa, voi hakeutua ohjaukseen myös Byströmin Ohjaamoon.

OHJAUKSEN SISÄLLÖT, MENETELMÄT JA TYÖTAVAT

Oulun Lyseon lukiossa opinto-ohjausta toteuttavat opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat ja aineenopettajat. Opinto-ohjaaja vastaa opinto-ohjauksen opintojaksojen opetuksen sisällöistä, jotka on kuvattu valtakunnallisen opetussuunnitelman luvussa 7.15 Opinto-ohjaus (OP). Menetelmät ja työtavat vaihtelevat opintojaksojen toteutuksessa lukioittain. Työtapoina voi olla esimerkiksi tehtäviä, keskusteluja, opettajajohtoista opetusta, ryhmätöitä, vierailijoiden pitämiä esityksiä ja vierailuita. Opinto-ohjauksen opintojaksoilla voi olla käytössä oppikirja.

Henkilökohtaisen ohjauksen sisällöt lähtevät yleensä ohjaukseen hakeutuvan opiskelijan tarpeista ja lähtökohdista. Ohjauksen sisällöt voivat liittyä myös opiskelijan opintojen vaiheeseen, kuten opintojaksovalintoihin. Henkilökohtaisessa ohjauksessa käsitellään myös opiskelijan opiskelusuunnitelmaa, ylioppilastutkintosuunnitelmaa ja jatko-opinto- ja urasuunnitelmaa. Opiskeluun liittyvien kysymysten lisäksi ohjauksessa voidaan käsitellä opiskelijan elämäntilannetta ja hyvinvointia. Henkilökohtaisen ohjauksen menetelmät ovat pääasiassa keskusteluun perustuvia. Myös erilaisia tehtäviä ja toiminnallisia työmuotoja voidaan käyttää apuna. Ohjauskeskustelun tarkoitus on auttaa opiskelijaa tekemään itseään koskevia päätöksiä ja tukea hänen toimijuuttaan.

Ohjauksen muotoina voidaan käyttää myös pienryhmäohjausta ja vertaisohjausta. Pienryhmäohjauksessa opiskelija voi käsitellä itselleen tärkeää asiaa yhdessä sekä opinto-ohjaajan että vertaisten (opiskelijoiden) kanssa. Vertaisohjauksessa opiskelijat käsittelevät annettua teemaa ilman opinto-ohjaajan aktiivista osallistumista ohjausprosessiin. Molempia työmuotoja voi käyttää missä tahansa lukio-opintojen vaiheessa ja mihin tahansa teemaan liittyen. Verkko-ohjauksen avulla voidaan toteuttaa kaikkia edellä mainittuja ohjausmuotoja, joko osittain tai kokonaan. Verkko-ohjauksessa voidaan käyttää esimerkiksi Teamsia, Wilmaa ja sähköpostia. Verkko-ohjausta voidaan toteuttaa sekä lähiopetuksessa että etäopetuksessa.

OHJAUKSEN YHTEISTYÖ TYÖELÄMÄN JA MUIDEN OPPILAITOKSEN ULKOPUOLISTEN TAHOJEN KANSSA

Korkeakouluyhteistyö

Oulun Lyseon lukion opiskelijoille tiedotetaan mahdollisuuksista korkeakouluopintoihin lukio-opintojen aikana. Pääasiallisina yhteistyökumppaneina toimivat Oulun Yliopisto ja Oulun Ammattikorkeakoulu. Oulun Lyseon lukion opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua Oulun yliopiston ja OAMK:n *Hakijan päivään* syyslukukauden aikana. Tapahtumissa tutustutaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen koulutustarjontaan. Opinto-ohjaaja osallistuu lukuvuosittain Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun järjestämiin yhteistyöverkostotapaamisiin (esim. HAKIJAN-päivä ja Opopatio, Kontinkankaan kampus -päivä). Aineenopettajat toteuttavat ohjauksen näkökulmasta tehtyä korkeakouluyhteistyötä omissa oppiaineissa tarjoten opiskelijoille tietoa oman tieteenalan opinnoista ja työelämästä. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelijat käyvät esittelemässä eri koulutusaloja. Koulutusaloihin tutustumisia järjestetään mahdollisuuksien mukaan. Toiminnassa hyödynnetään myös etäosallistumismahdollisuuksia.

Työelämä

Oulun Lyseon lukion opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua lukio-opintojen aikana työelämä- ja yritysvierailuihin. Eri oppiaineissa voidaan perehtyä työelämään liittyviin teemoihin. Opiskelijoille tiedotetaan työelämän ajankohtaisista tapahtumista ja opiskelijat osallistuvat niihin mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi hyödynnetään työelämään tutustumiseen liittyviä tapahtumia, joita Oulun kaupunki järjestää, mm. BusinessAseman ”Työntaitajat”-tapahtumat opiskelijoille, aineenopettajille ja opinto-ohjaajille sekä ”Työntaitajaksi”-tapahtuma kevätlukukaudella.

Huoltajat

Oulun Lyseon Lukioissa järjestetään huoltajille suunnattuja tilaisuuksia sekä tiedotetaan opiskeluun, ohjaukseen ja opiskeluhuoltoon liittyvistä ajankohtaisista asioista. Yhteistyötä huoltajien kanssa tehdään opiskelijan tuen tarpeen mukaan. Lukuvuoden aikana voidaan myös järjestää tapaamisia huoltajien, koulun ja opiskeluhuollon henkilöstön kesken. Oulun Lyseon lukiossa on aktiivinen vanhempaintoimikunta, joka kokoontuu säännöllisesti ja järjestää toimintaa esim. penkkaripäivän kahvit ja varainkeräys opiskelijoiden stipendejä varten. Vanhempaintoimikunnassa on myös opettajajäsen.

Muut yhteistyötahot

Yhteistyötä voidaan tehdä muun muassa seuraavien tahojen kanssa:

- toisen asteen oppilaitokset
- Etsivä nuorisotyö
- nuorisotoimi, esimerkiksi Byströmin Ohjaamo
- Business Asema
- työllisyyspalvelut
- kolmannen sektorin toimijat
- seurakunnat

OHJAUSTOIMINNAN ARVIOINTI

Oulun Lyseon lukiossa toimii säännöllisesti kerran kuukaudessa kokoontuva Ohjausryhmä. Ohjausryhmän jäseniä ovat rehtori, molemmat apulaisrehtorit, kaikki opinto-ohjaajat ja opettajajäsen. Tarvittaessa konsultaatiota esim. erityisopettaja, opiskeluhuollon toimijat, tai muut yhteistyötahot. Ohjausryhmän tehtävä on suunnitella Oulun Lyseon lukion ohjaustoimintaa, ryhmänohjaustoimintaa ja ohjauksen käytänteitä. Koko koulun ohjaustoimintaa arvioidaan säännöllisesti. Tarvittaessa ohjaustoimintaa voi arvioida myös kaupunkitasolla. Ohjaustoimintaa voidaan arvioida esimerkiksi

- erilaisin kyselyin ohjaustoiminnasta; esimerkiksi kyselyt lukion aloittaville, jatko-opintosuunnitelmakyselyt, kyselyt ryhmänohjauksista
- osana muita kyselyitä kuten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely tai Kouluterveyskysely
- laadullisesti, esimerkiksi opettajainkokouksessa keskusteluin.

Arvioinnissa voi ottaa huomioon esimerkiksi seuraavia näkökulmia:

- opiskelijälähtöisyys,
- saavutettavuus, esteettömyys, tasa-arvo, yhdenvertaisuus,
- osallistaminen, avoimuus,
- palvelujen ja henkilöstön ammattimaisuus ja
- tutkimusperusteisuus.

Arvioinnin tulosten perusteella kannattaa suunnata lukion ohjauksen kehittämistoimintaa.